

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับการนิยามมากยิ่งขึ้นและได้ถือว่าการทำให้ประเทศชาติมีรายได้เข้าประเทศในอัตราที่สูงมาก จึงมีความสำคัญในการเจริญเติบโตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากที่ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์อยู่มากมายหลายแห่งอีกทั้งรวมไปจนถึงทำให้เกิดประโยชน์กับธุรกิจหลายประเภทอีกด้วยทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกันโดยตรงและกับธุรกิจที่ได้เกี่ยวข้องกันในทางอ้อมเป็นที่เข้าใจกันว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวจะเป็นเส้นทางลัดไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนาในหลาย ๆ ประเทศ รวมทั้งประเทศสังคมนิยมที่เริ่มเปิดประเทศใหม่ เช่น ในกลุ่มประเทศอินโดจีนและกลุ่มประเทศในยุโรปตะวันออก ต่างมุ่งหวังให้การท่องเที่ยวเป็นภาคบุกเบิกที่จะนำผลประโยชน์ทั้งหลายมาสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วยการลงทุนที่ไม่สูงนักโดยหวังว่าการท่องเที่ยวจะดึงดูดเงินตราต่างประเทศทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้ในขณะเดียวกันประเทศไทยก็เคยอาศัยการท่องเที่ยวมาเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จทางการตลาดอย่างงดงามจนเป็นที่รู้จักในฐานะ “สยามเมืองยิ้ม” และประเทศไทยได้กลายมาเป็นสถานพักผ่อนที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของโลกและในจังหวัดบุรีรัมย์ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าเที่ยวอีกมากมายและหนึ่งในนั้นมีสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอบ้านกรวดที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวอย่างมาฆาดสายอยู่ในตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

ผึ่งร้อยรัง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอบ้านกรวด เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่รับรองได้ว่าจะต้องตื่นตาตื่นใจกับพื้นที่ชุมชนที่ถูกเรียกขานกันว่า “ผึ่งร้อยรัง” ซึ่งตั้งอยู่ในบ้านสายตรีพัฒนา ๓ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ “ผึ่งร้อยรัง” มาจากผึ่งที่มาทำรังอยู่บริเวณต้นไทรจำนวนมากโดย “ต้นไทร” ที่กล่าวถึงนี้ก็คือ ต้นไม้ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือมารุ่นสู่รุ่นโดยมีความเชื่อว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ปกป้องรักษาชาวบ้านให้อยู่อย่างสงบสุขแถมยังมีเรื่องเล่าขานต่อกันมาว่าครั้งหนึ่งเคยมีทหารพรานได้นำไม้มาแปรรูปได้ต้นไม้ใหญ่นี้ปรากฏว่าโดนผึ่งรุมต่ออยู่ประมาณ 3 วัน ต่อมาเมื่อปี 2538 จนถึงปัจจุบันก็มีผึ่งมาสร้างรังกว่าร้อยรังและนี่จึงเป็นที่มาของตำนานมหัศจรรย์ที่เรียกว่า “ผึ่งร้อยรัง” ชื่อเสียงของผึ่งร้อยรังที่มาทำรังรวมกันใต้ต้นไทรนี้ดังขจรไกลไปทั่วประเทศ โดนอกโดนใจ นักท่องเที่ยวสายเปิดประสบการณ์แปลกใหม่ทยอยหลั่งไหลมาจากทั่วสารทิศไม่ขาดสายที่นี่ได้รับการยกย่องให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบวิถีธรรมชาติที่หาชมได้ยากและเป็นจุดที่ผึ่งมาทำรังอยู่รวมกันมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทยหลายคนชอบมาติดตามพฤติกรรมตามธรรมชาติอันแสนมหัศจรรย์ของผึ่งบ้างก็มาหาซื้อน้ำผึ่งบริสุทธิ์ของแท้รับประทานโดยนอกจากการได้ไปเยือนชื่นชมความงามทางธรรมชาติแล้วนั้นนักท่องเที่ยวยังได้เรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมความเชื่อของคนท้องถิ่นชุมชนนี้ไปในตัว

เริ่มจากแขกไปใครมาก็จะแวะสักการะเพื่อความเป็นสิริมงคล ณ “ศาลเจ้าปู่ตาบุญมา ร้อยรัง” ที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากต้นไทรที่ฝั่งอาศัยทำรัง โดยวันที่นักท่องเที่ยวจากหลายจังหวัดทั่วประเทศ มารวมกันในพื้นที่แห่งนี้มากที่สุดเห็นทีก็จะเป็นช่วงเฉพาะในวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 5 ของทุกปีก็เพื่อมาดู ชาวบ้านที่จะทำการป็นต้นไทรเก็บน้ำผึ้งบริสุทธิ์แท้ ๆ ในตามความเชื่อที่ว่าน้ำผึ้งเดือน 5 นั้นเป็นน้ำผึ้ง ที่ดีที่สุดเพราะช่วงเวลานี้จะเป็นฤดูร้อนอากาศแห้งเหมาะที่จะทำการเก็บน้ำผึ้งมากที่สุดน้ำผึ้งในช่วงเวลานี้จะมีความข้นเหนียวเนื่องจากความชื้นในอากาศมีน้อยคุณภาพของน้ำผึ้งในฤดูนี้ จึงมีคุณภาพดีที่สุดเพราะอุดมไปด้วยเกสรดอกไม้ จึงมีผู้คนมาเข้าคิวรอเพื่อซื้อน้ำผึ้งบริสุทธิ์แท้ถึงโคนต้น กันเลยทีเดียวแต่ก่อนจะป็นเก็บน้ำผึ้งชาวบ้านก็จะทำพิธีบวงสรวงศาลเจ้าปู่ตาสักครั้งดีสิทธ์ประจำ หมู่บ้านเพื่อขอขมาตามความเชื่อที่ได้ล่วงเกินในการป็นขึ้นไปเก็บน้ำผึ้ง ด้วยการรำบวงสรวงบริเวณ หน้าศาลพร้อมทำการตักแต่งศาลด้วยดอกดาวเรืองรายล้อมเมื่อเสร็จสิ้นพิธีบวงสรวงก็ยังคงไม่ป็นขึ้นไปเก็บน้ำผึ้งบริเวณรังผึ้งในทันทีเนื่องจากอาจจะเกิดจากอันตรายต่าง ๆ จำเป็นต้องมีวิธีเก็บน้ำผึ้งที่ถูกต้องซึ่งชาวบ้านจะดำเนินการในช่วงกลางคืนเท่านั้นเพื่อความปลอดภัย และคนที่ป็นขึ้นไปเก็บจะ คัดเลือกเฉพาะคนที่มีความชำนาญโดยจะใช้มีดตัดเอาเฉพาะบริเวณหัวน้ำผึ้งแล้วปล่อยรังและ นางพญาไว้ เพื่ออนุรักษ์รังผึ้งให้สามารถกลับมาทำรังได้เหมือนเดิมเมื่อกรองหัวน้ำผึ้งด้วยผ้าขาวแล้ว ก็จะบรรจุใส่ขวดเก็บไว้บริโภคนอกเหนือจากความน่าสนใจในวิถีชีวิตตามความเชื่อแล้วความน่ารัก ของชุมชนเล็ก ๆ แห่งนี้ที่เราจะสัมผัสได้ชัดเจนนั้นก็คือ จิตสำนึกด้านการอนุรักษ์เห็นค่าของดีในชุมชน ที่ยังคงไว้อย่างเข้มแข็งน่าชื่นชม เพราะถึงแม้ว่าน้ำผึ้งจะขายดีเทน้ำเทท่าเท่าไรก็ตามแต่ก็ต้องอยู่ภายใต้ กฎระเบียบของหมู่บ้านที่หารือกันไว้ว่าจะเก็บน้ำผึ้งเพียงปีละครั้งเพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้เพื่อความ ยั่งยืนฉะนั้นหากนักท่องเที่ยวคนไหนต้องการน้ำผึ้งร้อยรังก็จะต้องติดต่อสอบถามกันเข้าไปก่อนหรือ อาจจะต้องรีบจับจองกันล่วงหน้าส่วนราคาน้ำผึ้งอยู่กันที่ขวดละ 300 บาทซึ่งจะจำกัดคนละไม่เกิน

2 ขวดแต่ละปีจะเก็บน้ำผึ้งได้ประมาณ 1,200 - 1,500 ขวด สร้างรายได้เข้าหมู่บ้านปีละ 300,000 - 400,000 บาท โดยรายได้ก็จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ คนป็นเก็บผึ้งได้ 30 เปอร์เซ็นต์ คนป็นน้ำผึ้งได้ 20 เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่เหลืออีก 50 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ก็นำเข้ากองกลางของหมู่บ้าน เพื่อเก็บไว้ใช้ในสาธารณประโยชน์ รวมถึงทำบุญให้ผึ้งในวันขึ้น 6 ค่ำเดือน 6 ด้วยซึ่งหมู่บ้านได้ตั้งกฎ จะเก็บน้ำผึ้งเพียงปีละครั้งเท่านั้นเพื่ออนุรักษ์รังผึ้งไว้แล้วยังได้ช่วยสนับสนุนชุมชนด้วย

ดังนั้นจากทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงพฤติกรรมและการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่ เดินทางมาเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวผึ้งร้อยรัง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการ ปรับปรุง และพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจน่าดึงดูดใจทางการเข้าเยี่ยมชมและยังสามารถตอบสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวทางด้านต่าง ๆ และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของอำเภอบ้านกรวดต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวผิ้วร้อยรั้ง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวผิ้วร้อยรั้ง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

1.2.3 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวผิ้วร้อยรั้ง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

1.2.4 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาสถานที่ท่องเที่ยวจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากร เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา และภูมิลำเนา มีระดับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวผิ้วร้อยรั้ง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกัน

1.3.2 นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากร เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา และภูมิลำเนา มีระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวผิ้วร้อยรั้ง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์จำนวนทั้งสิ้น 1,664,788 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2560)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวผิ้วร้อยรั้ง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์โดยทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธี TARO Yamane ที่ความเชื่อมั่น 0.05 จำนวน 400 คน

1.4.2 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

เพศ

อายุ

อาชีพ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ระดับการศึกษา

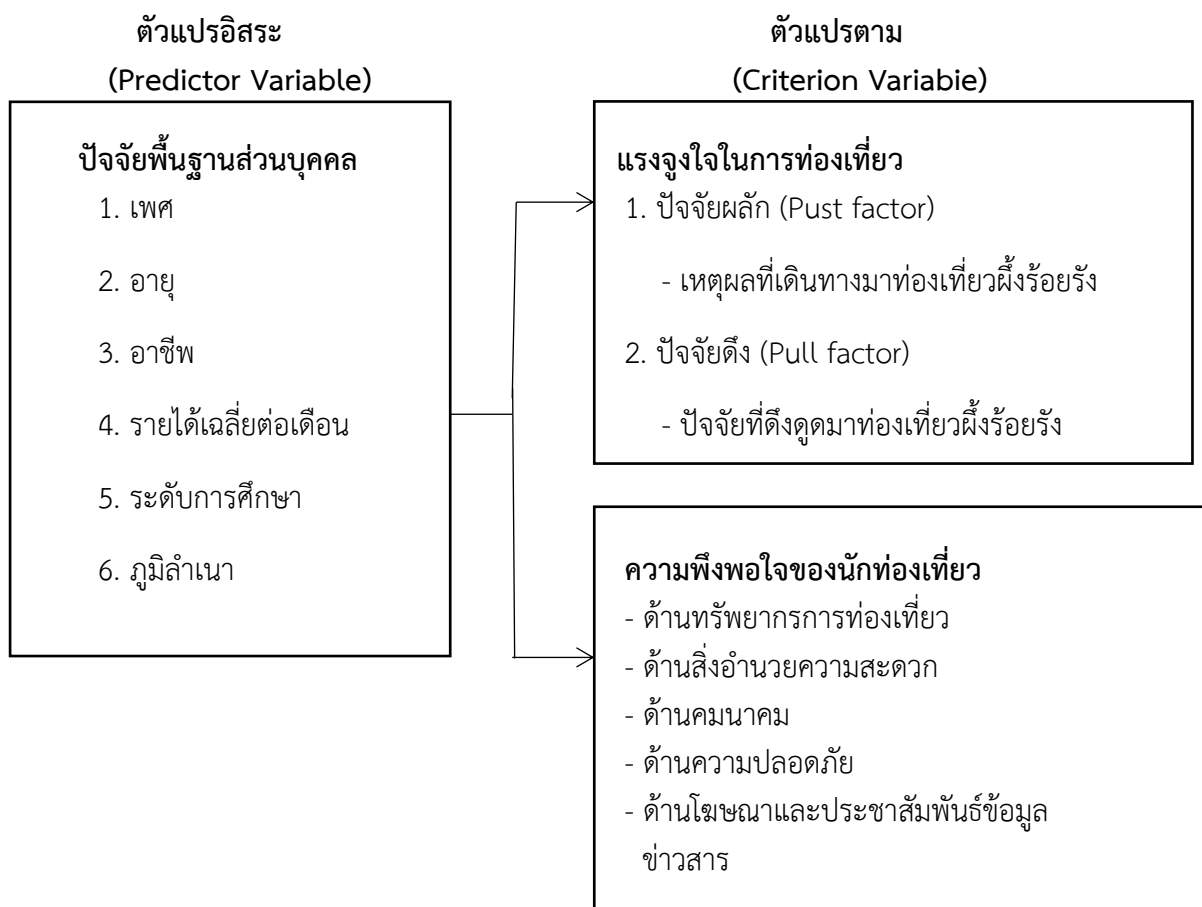
ภูมิลำเนา

1.4.3 ตัวแปรตาม ได้แก่

1. แรงจูงใจในการท่องเที่ยว
 - ปัจจัยผลัก (เหตุผลที่เดินทางมาท่องเที่ยวฝั่งร้อยรั้ง)
 - ปัจจัยดึง (ปัจจัยที่ดึงดูดมาท่องเที่ยวฝั่งร้อยรั้ง)
2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
 - ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว
 - ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
 - ด้านคมนาคม
 - ด้านความปลอดภัย
 - ด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร

1.5 กรอบแนวคิดวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดวิจัย

1.6 นิยามศัพท์

1.6.1 แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการใช้ปัจจัยทั้งหลายที่จะทำให้บุคคลเกิดความ ต้องการเพื่อสร้างแรงขับและแรงจูงใจกระตุ้นร่างกายให้แสดงพฤติกรรมตามจุดหมายที่ได้วางไว้โดย ปัจจัยดังกล่าวนั้นอาจจะเป็นสิ่งเร้าภายนอกกับสิ่งเร้าภายในทั้งสองประการก็ได้

1.6.2 การท่องเที่ยว คือ การเดินทางออกจากสภาพแวดล้อมปกติ เช่น บ้าน ที่ทำงานไปยัง สถานที่ต่าง ๆ เป็นการชั่วคราวทั้งภายในและระหว่างประเทศด้วยความสมัครใจโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษา ธุรกิจ ประชุมสัมมนา หรืออื่นใดแต่ต้องไม่เป็นการได้มาซึ่งรายได้ จากสถานที่ที่ไปถึงนั้น ๆ

1.6.3 ความพึงพอใจ คือ ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก 2 แบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึก ทางบวกและความรู้สึกทางลบความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้ เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบ ย้อนกลับสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีกดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุข เป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและสุขนี้จะส่งผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกความรู้สึกทาง ลบความรู้สึกทางบวกและสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของ ความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจ มีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์ได้แก่ ทรัพยากร (Resources) หรือสิ่งเร้าการวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ ก็คือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้า แบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการจะทำให้เกิดความสุขแก่มนุษย์ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวผิงร้อยรั้ง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

1.7.2 ทำให้ทราบถึงระดับแรงจูงใจการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวผิงร้อยรั้ง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

1.7.3 ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวสถานที่ ท่อเที่ยวผิงร้อยรั้ง ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

1.7.4 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและประโยชน์แก่หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เช่นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานอื่น ๆ อันนำไปสู่การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดการขยายตัวการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป